

**Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára
Szervezeti és Működési Szabályzatának
2. sz. melléklete**

**Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára
Gyűjtőköri szabályzata és állományfejlesztési
irányelvei**

2016.

Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára (továbbiakban: Könyvtár) helyi önkormányzati fönntartású, általános gyűjtőkörű nyilvános települési könyvtár, összevont intézmény részeként működik.

Alapvető feladatait a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló, többször módosított 1997. évi CXL. törvény, a Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületi határozatával jóváhagyott Alapító Okirata (MUVHAZ/6/2016), a Szervezeti és Működési Szabályzata, és a Könyvtár Küldetésnyilatkozata határozza meg.

A könyvtár feladata, hogy elősegítse a lakosság általános és szakműveltségének gyarapítását, a szabadidő hasznos eltöltését, információs háttérrel biztosítson az állampolgári tájékozódáshoz, a közügyek intézéséhez, továbbá a szakkönyvtárak, felsőoktatási könyvtárak, a megyei könyvtár szolgáltatásainak közvetítésével és a könyvtárközi kölcsönzés révén támogassa az oktatásban, átképzésben résztvevők s a kisvállalkozói tevékenység kapcsán felmerülő szakirodalmi igények kielégítését.

A Gyűjtőköri szabályzat megalkotásának célja, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek alapján a Könyvtár gyűjteményét szervezi.

A gyűjteményszervezés magába foglalja az állomány folyamatos gyarapítását és a tervszerű apasztását is, a két tevékenység együtt alkotja az állományalakítás folyamatát, ami valamennyi könyvtári szolgáltatás alapja. Elveit az ellátandó feladatok és a konkrét használói igények határozzák meg.

1. A könyvtár gyűjtőkörét meghatározó helyi tényezők:

A könyvtár munkájának konkrét tartalmát, eszközeit és módszereit Lajosmizse város gazdasági, társadalmi, településszerkezeti és egyéb sajátosságaiból kiinduló döntések határozzák meg.

Összevont intézmény részeként igen szoros kapcsolatban áll a művelődési házzal, programjait segíti, közös használatú térként hasznosítják a könyvtár olvasótermét. Együtt működik a város óvodáival, az iskolával, kollégiumával, az önkormányzattal, a civil szervezetekkel, a helyi és a megyei médiával.

A könyvtár a gyűjtőköri szabályzatban megfogalmazott elvek szerint fejlesztett állományra alapítva végzi szolgáltatásait.

2. Alapvető gyűjtési szempontok:

Szakkönyvek:

0 Általános művek

A tudomány és a kultúra általános kérdéseivel, a tudományos ismeretekkel általánosságban foglalkozó lexikonok, kézikönyvek és ismeretterjesztő művek válogatva. Az információ, a művelődés, kultúra, sajtó történetével foglalkozó kézi- és ismeretterjesztő könyvek. A könyvtárral foglalkozó szakirodalom segédkönyvtári szinten.

1 Filozófia, pszichológia

A lét, szellem- és természetfilozófia; a pszichológia, logika, erkölcsstan, esztétika szaklexikonai, klasszikusainak alapművei; kézikönyvei, ismeretterjesztő irodalma válogatva.

2 Vallás, teológia

A vallásfilozófia és vallástörténet lexikonai, kézikönyve, ismeretterjesztő munkái válogatva. A nagy világvallások történetéről, értelmezéséről szóló szakirodalom; ezek szent könyvei válogatva.

3 Társadalomtudományok

A társadalomtudományok elméletéről és módszertanáról szóló néhány alapvető mű; szociológia kézikönyvei, ismeretterjesztő munkák válogatva; statisztikai évkönyvek, zsebkönyvek válogatva; a politikai, közgazdaságtan, jogtudomány, nevelés és oktatás szaklexikonai, kézikönyvei válogatva (a felsőoktatás igényeit is figyelemmel kísérve), ismeretterjesztő munkák válogatva. A jogszabályok gyűjteményes kiadásai erős válogatással az avulás miatt, a tájékoztatást a kurrens kiadványokra kell építeni.

5 Természettudományok

Általános természettudományos kézikönyvek és lexikonok; az egyes tudományágak (matematika, csillagászat, fizika, kémia, biológia stb.) szaklexikonai, kézikönyvei válogatva, az ismeretterjesztő irodalom és példatárak, feladatgyűjtemények az alap-, középfokú-, felsőfokú ismereteket válogatva, követve.

6 Alkalmazott tudományok

Ezen tudományok (orvostudomány, mérnöki tudományok, technika, közlekedés, egészségügy, mezőgazdaság, háztartás, vegyipar, egyes iparágak, építőipar stb.) lexikonai, kézikönyvei erős válogatással, a helyi gazdasági sajátosságokat figyelembe véve. Ismeretterjesztő szinten a természetes gyógymódokról, biogazdálkodásról szóló könyvek; mezőgazdaságnál a kistermelőknek szóló kiadványok; válogatva a szakácskönyvek, hobbytevékenységet segítő munkák.

7 Művészetek, szórakozás, sport

Átfogó művészeti lexikonok, kézikönyvek válogatva, az egyes művészeti ágak történetét és stílusirányzatait tárgyaló kézikönyvek és ismeretterjesztő munkák válogatva; képzőművészeti albumok erős válogatással. A zene, film, színház ismeretterjesztő munkái; nagy alkotók, művészek életrajzai, önéletrajzai. A sport történetéről kézikönyvek, az egyes sportágak szabálykönyvei válogatva, ismeretterjesztő munkák válogatva.

8 Nyelv és irodalom

A nyelvtudomány kézikönyvei válogatva, a magyar nyelv története és nyelvtana, egyes nyelvek nyelvkönyvei és szótárai válogatva; az irodalomtudomány kézikönyvei válogatva, lexikonok. Az egyes népek irodalomtörténete, kiemelve a magyar nyelvű irodalom története.

9 Régészet, földrajz, életrajz, történelem

Szaklexikonok és kézikönyvek válogatva, az egyetemes és magyar történelem ismeretterjesztő könyvei válogatva, nagyobb hangsúlyt fektetve a magyarok történetére általában. Földrajznál az egyes országok; hazánk tájainak, városainak útikönyveire, az útleírásokra kell nagyobb hangsúlyt fektetni. Országtérképek válogatva, hazánk tájegységeinek, nagyobb városainak térképei.

Szépirodalom

A szépirodalmi művek a tartalmas kikapcsolódás, élményszerzés, szórakozás mellett az általános, középiskolai és felsőoktatási tanulást, ismeretszerzést is szolgálják. (Kötelező olvasmányok). A gyűjtőkörbe a magyar és a világirodalom klasszikusai, mérvadó mai alkotók művei, új stílusokat, formákat képviselő alkotások, bestsellerek, lektűrök, szórakoztató irodalom, népköltészeti alkotások tartoznak. Állománygyarapításnál figyelembe vesszük olvasóink igényét is.

Kötelező olvasmányok: a helyi általános és középiskolák által kijelölt művek.

Idegen nyelven erősen válogatva gyűjtünk műveket.

Gyermekrészleg

A gyermekrészlegben a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő ismeretterjesztő műveket, népszerű sorozatokat gyűjtjük. A legkisebbek számára leporellókat, képeskönyveket teszünk hozzáférhetővé. A kisiskolások a magyar és a világirodalom meseíróinak klasszikus és kortárs alkotásaiból, gyermekverseket tartalmazó kötetei közül válogathatnak. A kiskamaszok számára pedig az ifjúsági regények, történelmi regények, állattörténetek, kalandregények nívós alkotásai kínálnak izgalmas és tanulságos olvasmányélményeket.

Időszaki kiadványokat erősen válogatva szerzünk be a magyar nyelven megjelenő, az óvodás és általános iskolás korosztály számára befogadható kiadványokból.

Olvasóterem

Az **olvasóteremben** helyben használhatók a legfontosabb kézikönyvek: általános enciklopédiák és lexikonok, címtárak, adattárak, évkönyvek, jogszabálygyűjtemények, a különböző tudományágak alapvető összefoglaló művei, lexikonai, növény- és állathatározók, képletgyűjtemények, atlaszok, az egyes szakmák kézikönyvei, az iparágak történetét feldolgozó munkák ugyanúgy, mint a világnyelvek nagy szótárai, a turizmus által leginkább érintett belföldi tájegységek és külföldi országok átfogó útikönyvei, autótérképei és turistatérképei.

Helyismereti gyűjtemény:

Állománya igen szegényes, bővítése, fejlesztése folyamatos. A már meglévő állományokban megtalálhatók mindazok a dokumentumok (könyvek, folyóiratok, lapkivágatok, térképek, kéziratok, kották stb.) melyek Lajosmizse és közvetlen környezetére vonatkozóan információt hordoznak. Időbeli határok nincsenek meghatározva, sem a tárgyidő, sem a kiadvány megjelenési ideje: a város egész múltjára, jelenére és jövőjére vonatkozó művek gyarapítása egyaránt a könyvtár feladatának része.

Átfogó, komplex információtár kiépítés a cél, ezért gyűjtjük a város természeti, földrajzi viszonyairól (geológia, éghajlat, növény- és állatvilág), gazdasági, társadalmi viszonyairól, kulturális életéről szóló műveket és adattárakat. Helyismereti jellegűnek tekintjük azokat a szépirodalmi alkotásokat is, amelyeknek cselekménye (ill. annak részlete) itt játszódik, vagy a várossal szól. A helyi szerzők művei közül elsősorban a helyi vonatkozásúakat tekintjük a gyűjtemény részének és teljességgel beszerzendőek. A helyi szerzőkről és műveiről szóló monográfiák, pályaképek, tanulmányok szintén részei lesznek a helyismereti gyűjteménynek.

Időszaki kiadványok:

Évi rendszerességgel előfizet a könyvtár a legfontosabb országos napilapokra és a megyei napilapra. Válogatva, olvasók igényeit követve kerülnek megrendelésre a színvonalas természettudományi, számítástechnikai, történelmi, irodalmi periodikákat stb., a

társadalomtudományi, ismeretterjesztő hetilapok és folyóiratok és az egyes hobbi témájú és közéleti magazinok.

Kötelempéldányként a városunkban működő Magyar Hivatalos Közlönyomdától a könyvtár megkapja mindazokat a kiadványokat, melyeket a településen nyomtatnak.

Zenemű- és médiatár:

Zenemű- és médiatár kb. 1300 darabból álló hanglemezállománnyal rendelkezik, melyek között legnagyobb számban komolyzenei lemezek, ill. népzenei, könnyűzenei és irodalmi lemezek találhatók. CD állomány főként hangoskönyvekből áll, melyeken a diákok kötelező irodalma található meg.

3. A gyarapítás forrásai:

- Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
- Könyvesboltok – főként on-line.
- Ajándék

4. A könyvtári gyűjtemény formai tagozódása:

Írásos nyomtatott dokumentumok

- könyv
- periodika (a város igényeihez igazodva)

Audiovizuális ismerethordozók:

- képes hangdokumentumok
- hangzó dokumentumok

Elektronikus ismerethordozók:

- CD
- CD-ROM

5. Állományapaszttás:

Az állományapaszttás az állomány alakításának éppen olyan fontos része, mint az állománygyarapítás. Állományapaszttásra a következő esetekben kerül sor:

- a rendszeres állománygondozás során tartalmilag avultnak nyilvánított könyvek kivonása;
- az évek óta nem kölcsönzött könyvek kivonása;
- az elveszett, megrongálódott dokumentumok selejtezése.

Az apaszttást rendszeresen, évenként kell elvégezni, a selejtezési jegyzőkönyvek dokumentumtípusonként és az apaszttás okainak megfelelően készülnek.

A fizikailag elhasználódott, de értékes és keresett dokumentumokat lehetőség szerint úgy kell kivonni az állományból, hogy gondoskodni kell a pótlásáról, mielőtt a selejtezés megtörténik.

Az elhasználódott és tartalmilag elavult dokumentumokat a Könyvtár az érvényes jogszabályok betartásával lesejlejtezi. A selejtezett dokumentumokat továbbadja ipari felhasználásra, illetve felajánlja más Könyvtáraknak és az olvasóknak.

A helyismereti, helytörténeti dokumentumok esetében fölöslegessé válás jogcímén selejtezés nem történhet. A fizikailag tönkrement dokumentumokat köttetni kell amennyiben már ez sem lehetséges másolatban kell megőrizni.

Időszaki kiadványok megőrzése:

Az időszaki kiadványok közül a helyismereti újságokat, ill. a megyei napilapot őrzi meg a Könyvtár.

A megőrzendő periodikumokat tékázva tárolja, illetve – pénzügyi lehetőségeinek függvényében – gondoskodik kötetésükről.

Hosszabb idejű megőrzésre kerülnek az érdeklődés és kihasználtság figyelembevételével a szak-, ill. ismeretterjesztő lapok.

A szórakoztató heti és havi lapokat 3 évig visszamenőleg őrzi, majd selejtezi.

Lajosmizse, 2016. január 1.

Dudás Klára
könyvtárvezető